

Verhaal: *Diamant (uit Diamant en andere spannende verhalen)* van Bob Mendes

Hoofdstuk(ken): 1 tot 3

Niveau: CBE NT1, Modules 48, 49 en 50

Lesduur: 180 minuten

ALGEMENE UITLEG

In stap 1 van deze lessuggestie denken we na over de titel 'Diamant'.

Een mogelijke uitbreiding kan zijn: geef de cursisten de opdracht zelf een 'verhaal' te schrijven.

Een andere mogelijke uitbreiding van dit lessenpakket is: laat de cursisten de film 'Diamant' zien (gebaseerd op het boek 'Diamant' van Jef Geeraerts, 1997, regie Jean-Pierre De Decker), nadat ze het boek gelezen hebben. Vinden cursisten gelijkenissen / verschillen tussen de twee verhalen? Deze opdracht is misschien geschikter voor cursisten uit lagere modules of voor cursisten die zelf geen verhaal kunnen verzinnen.

Met cursisten die graag een stapje in de wereld zetten, kan je een dagje naar Antwerpen gaan. Laat hen zelf de tocht organiseren.

1. INSTAPFASE

Stap 1: Brainstorm eerst met de cursisten over de titel.

Schrijf 'diamant' op het bord of op een groot blad papier. Rond het woord schrijven jullie allerlei associaties, die weer tot andere associaties kunnen leiden.

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Stap 2: Lees hoofdstuk 1 voor.

Stap 3: Bespreek het voorgelezen hoofdstuk:

Waar speelt het verhaal zich af?

Wie doet mee?

Hoe zijn de relaties tussen die personen?

Stap 4: Peil naar leesverwachting:

Wat zijn jouw verwachtingen na dit eerste hoofdstuk?

Wat zou je graag zien gebeuren?

Wat gaat zeker gebeuren volgens jou?

Stap 5: Laat de cursisten nu op eigen tempo hoofdstuk 2 lezen in stilte.

Stap 6: Laat de cursisten opzoeken in een atlas of op internet.

Welke nieuwe mensen duiken op in het verhaal?

Er doen mensen mee uit verschillende landen. Zoek de verschillende landen op een wereldkaart.

Stap 7: Maak samen met de cursisten een 'mind map'.

Start met een **wit blad** waar de cursisten de naam van belangrijke personages opschrijven, waarop ze de onderlinge relaties van die personages aanduiden. Laat de cursisten ook de belangrijke feiten en gebeurtenissen noteren die met de personages te maken hebben. Na elk hoofdstuk vullen de cursisten dit verder aan. Het geheel wordt een spinnenwebachtige samenvatting van al wat de cursisten lazen. Je kan het ter sprake brengen om de draad weer op te pikken wanneer de cursisten een nieuw deel lezen.

Stap 8: Laat de cursisten discussiëren. (vrije discussie)

Marja is een prostituee. Wat vind je van vrouwen die als hoer werken?

Wat vind je van mannen die klant zijn van een hoer?

Stap 9: Verdeel de cursisten in twee groepen: de ene groep is pro prostitutie, de andere contra. Laat hen elkaar proberen te overtuigen. Het doel is de cursisten zoveel mogelijk concrete argumenten te laten zoeken. Laat hen eerst nadenken in hun groep. Daarna volgt de klassikale discussie.

Stap 10: Spelling: voorbereiding op 'hakken/haken'.
Laat de cursisten in dit hoofdstuk woorden zoeken die bestaan uit één, twee, drie en meer lettergrepen. Ze kunnen lijstjes maken op **werkblad 1**.
(Maken de cursisten kennis met woorden splitsen en lettergrepen aanvoelen? Dan hoeven ze de woorden niet te splitsen)

In verdere lessuggesties bouwen we hierop verder om de regels rond 'hakken-haken' stap voor stap onder de knie te krijgen.

Stap 11: Laat de cursisten hoofdstuk 3 beluisteren op **CD**.
Bespreek samen de inhoud:
Wat is belangrijk in dit hoofdstuk? Wat is van minder belang?

Stap 12: Indien nodig lezen de cursisten zelf hoofdstuk 3 in stilte.

Stap 13: Laat de cursisten zelf vragen bedenken aan de hand van de vijf W's.
Laat hen de vragen opschrijven en doorschuiven naar een buur die de juiste antwoorden probeert te vinden.

3. EVALUATIEFASE

Zie apart model voor evaluatie

Verhaal: *Diamant (uit Diamant en andere spannende verhalen)* van Bob Mendes

Hoofdstuk(ken): 4 to 6

Niveau: CBE NT1, Modules 48, 49 en 50

Lesduur: 180 minuten

1. INSTAPFASE

Stap 1: Laat de cursisten nadenken over wat ze nog weten van het verhaal. Laat hen hun 'mind map' bovenhalen, indien nodig.

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Stap 2: Laat de cursisten hoofdstuk 4 lezen.

Stap 3: Bespreek:

Welke ontwikkelingen kent het verhaal?

Heb je intussen een idee wie 'de goede' en 'de slechterik' is in het verhaal?

Hoe zit het met de dode? Is hij 'een goede' of 'een slechterik'?

Stap 4: Spelling: hakken-haken

Kennen de cursisten het verschil tussen lange klanken, korte klanken en doffe klanken? Geef hen enkele voorbeelden en laat hen zelf nog woorden verzinnen (mondeling).

Waarschuw hen dat we een lange klank niet altijd dubbel schrijven, en dat we niet elke klinker die we kort schrijven, ook kort uitspreken.

Ga op zoek naar lange klanken, korte klanken en doffe klanken. Hiervoor moeten de cursisten de woorden opnieuw lezen en indien nodig hardop uitspreken.

De cursisten duiden de klinkers aan in verschillende kleuren (of ze onderlijnen of omcirkelen de klinkers op verschillende manieren). Dit kunnen de cursisten ook doen in een schriftje, indien ze niet in hun boek willen schrijven.

Stap 5: Lees hoofdstuk 5 voor.

Stap 6: Bespreek:

Waar is Sam intussen beland?

Wat denkt ze over Belov?

Wat denk jij over Belov?

Stap 7: Laat de cursisten zelf nadenken en schrijven over hoe het verhaal van hieraf verder gaat.

(indien dit te moeilijk is in de lagere modules: doe dit mondeling met de hele groep. Laat de groep hierna samen zinnen formuleren en opschrijven.)

Stap 8: Deel **werkblad 2** uit met de visitekaartjes van twee gebouwen: restaurant Gran Duca, waar Sam zit als het verhaal begint, en de Antwerp Tower, waar Belov werkt en Dieter zijn appartement heeft. Deze gebouwen bestaan echt. Op de kaartjes staan de adressen.

Stap 9: Laat de cursisten opzoeken in een **stratengids** of op een stratenplan (of op **internet**).

Hoe ga je te werk om dit adres op een kaart terug te vinden?

In wat voor een boek? Hoe begin je te zoeken?

Zoek samen naar één van beide adressen (ze liggen allebei in dezelfde straat).

De cursisten kunnen stap voor stap te werk gaan aan de hand van **werkblad 3**.

Lukt dit? Geef hen nog een andere straat in Antwerpen, niet te ver uit de buurt. De cursisten volgen dan individueel het stappenplan om de straat op de kaart terug te vinden.

Stap 10 (Voor cursisten uit hogere groepen): Laat de cursisten een wegbeschrijving opstellen. Laat de cursisten nadenken over een goede wegbeschrijving van het ene naar het andere adres (laat hen eventueel eerst de route tekenen op een kopie van de kaart). Nadat ze dit mondeling hebben geformuleerd, kunnen ze in korte zinnen de route opschrijven.

Stap 11: Lees hoofdstuk 6.

Stap 12: Spelling hakken-haken.

Focus op de korte klanken en de dubbele medeklinker die erop volgt (bij woorden die we kunnen splitsen).

Laat de cursisten in het hoofdstuk op zoek gaan naar woorden die uit minstens twee lettergrepen bestaan, en waar een korte klank inzit, niet in de laatste lettergreep van het woord.

vb. kantoren, vlakbij, belde, enkele, binnen ...

Laat hen in al deze woorden bekijken wat er na deze klank komt. Dit zijn twee medeklinkers, twee verschillende als je er verschillende hoort, twee dezelfde als je er maar één hoort.

Hieruit kan je de regel (laten) afleiden over de verdubbeling van medeklinkers:

Kan je een woord splitsen in lettergrepen? Dan volgen na de korte klank twee medeklinkers!

De cursisten hoeven het woord niet correct te kunnen splitsen om deze regel toe te passen.

Laat hen verder zoeken naar woorden die deze regel bevestigen.

3. EVALUATIEFASE

Zie apart model voor evaluatie

Verhaal: *Diamant (uit Diamant en andere spannende verhalen)* van Bob Mendes

Hoofdstuk(ken): 7 tot 9

Niveau: CBE NT1, Modules 48, 49 en 50

Lesduur: 180 minuten

1. INSTAPFASE

Stap 1: Pik de draad van het verhaal weer op, eventueel met de 'mind map'?

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Stap 2: Lees hoofdstuk 7 voor. Laat de cursisten niet meelesen.

Stap 3: Laat de cursisten in hun eigen woorden vertellen waar het in dit hoofdstuk om draait. De vijf W's kunnen houvast bieden om hoofd- van bijzaken te onderscheiden.

Stap 4: Focus op spanning in taal.

Dit hoofdstuk brengt plots extra spanning in het verhaal.

Welke woorden en zinnen herinner je je die zorgen voor die spanning?

Stap 5: Schrijf deze woorden op het bord (vraag aan de cursisten hoe ze deze woorden moeten schrijven).

Stap 6: Laat de cursisten nu de tekst erbij nemen en laat hen de lijst met woorden aanvullen of corrigeren (misschien vonden ze spannende woorden die niet in het hoofdstuk voorkwamen).

Stap 7: Laat de cursisten zoeken naar werkwoorden.

Laat hen alle werkwoorden die ze vinden in dit hoofdstuk onderstrepen.

Mogelijke oefeningen:

a) De cursisten zetten de werkwoorden om in de tegenwoordige tijd. Hiermee vinden ze meteen welke werkwoorden ook persoonsvorm zijn in de zin.

Het kan nodig zijn hier en daar een ander woord in de tekst te wijzigen, om de zin te laten kloppen.

Voorbeeld: 'toen' wordt 'dan'.

b) De cursisten gaan op zoek naar een ander werkwoord dat past in de zin. Dat is een synoniem als de betekenis van de zin behouden moet blijven. Maar het kan ook een heel ander werkwoord worden. Dat is het geval wanneer de cursisten de zin loskoppelen van het verhaal en de zin niet dezelfde betekenis moet hebben.

Voorbeeld: Ik opende er een paar.

Ik las er een paar.

Ik nam er een paar.

Ik bekeek er een paar.

Stap 8: Brainstorm over hoe het verhaal vanaf nu verder loopt.

Als de cursisten vorige keer hebben geschreven aan hun eigen verhaal, is het nu voldoende om samen te praten over een mogelijk vervolg.

Stap 9: Laat de cursisten op eigen tempo hoofdstuk 9 lezen.

Stap 10: Laat de cursisten de inhoud in eigen woorden navertellen.

Stap 11: Laat de cursisten die dit willen, het hoofdstuk naspelen.

Stap 12: Bespreek:

Sam is buiten gevaar. Welke personages zijn tot nu toe de revue gepasseerd?

Wie heeft een aandeel in de misdaad?

Wie zijn de slachtoffers?

Wie heeft meegewerkt aan de oplossing van de misdaad?

Stap 13: Maak een lijstje met de antwoorden. Die kunnen de cursisten na het laatste hoofdstuk herbekijken.

Stap 14: Spelling: hakken-haken

Deze keer ligt de focus op de lange klanken.

Laat de cursisten zoeken naar woorden met meer dan één lettergreep. Er komt een lange klank voor in één van de eerste delen van het woord.

Sommige klanken zijn dubbel geschreven, andere niet. Laat de cursisten de klanken onderbrengen in twee kolommen.

vb. hoorde, hoofden, ... en opende, ogen, dozen, ...

Laat de cursisten kijken naar het aantal klinkers in de lange klank, en dan naar het aantal medeklinkers dat daar direct op volgt.

De regel is: **Wanneer er maar één medeklinker volgt, schrijven we ook de lange klank met maar één klinker. Wanneer er twee (altijd verschillende) medeklinkers volgen, schrijven we de lange klank dubbel.**

Het vertrekpunt is hier: luister naar het aantal medeklinkers dat je kan horen na de lange klank. Dit is de tweede regel van het hakken-haken-probleem.

De cursisten kunnen dit toetsen aan andere woorden die ze in de tekst vinden.

Stap 15: Laat de cursisten het laatste hoofdstuk op eigen tempo lezen.

Stap 16: Laat de cursisten even ventileren:

Wat vind je van de ontknoping?

Het plan van de misdadigers was nogal ingewikkeld. Krijg je het stap voor stap ontrafeld?

Was jouw indeling van personen in goed/slecht, dader/slachtoffer/oplosser juist?

Wat zette je eventueel op een dwaalspoor? Vind je dit positief of negatief in een thriller?

Stap 17: Nabespreking:

Wat vond je van het verhaal? Laat de cursisten eerst zelf aan het woord, zet daarna enkele adjectieven op het bord indien het gesprek niet verder komt dan goed-slecht.

Waarom vond je het goed – moeilijk – grappig?

In een verhaal komen honderden woorden voor. Welk woord / zin vond je het mooist / moeilijkst?

Wat vond je van het einde van het verhaal?

Heb je zin in de volgende twee verhalen van dit boek? (hopelijk is het antwoord hierop positief!)

Stap 18: Voer een gesprek over medicijngebruik.

De dood van Dieter blijkt niets met misdaad te maken te hebben, wel met Dieter die de verkeerde medicijnen gebruikt had.

Wat vind jij? Gebruik jij ooit medicijnen op eigen initiatief of enkel op voorschrift van de dokter? Welke soort medicijnen gebruik je zonder voorschrift? Welke nooit?

Stap 19: Spelling: hakken-haken

Een laatste stap: pas samen de ontdekte regels toe.

Geef de cursisten de tekst van het hoofdstuk als 'gatentekst' waarbij je een aantal klinkers en medeklinkers weglaat. Laat de cursisten de regels toepassen; ze moeten zelf bepalen of ze een enkele of dubbele letter invullen.

Voorbeeld: Een week l.....ter (a-aa) kwam ik bij de Raad voor Diamant om a...es (l-ll) te bespr....ken (e-ee).

De cursisten kunnen zelf controleren door hun boek nadien als verbeter sleutel te gebruiken.

Stap 20: Uitbreiding: Ga samen met de cursisten op zoek naar een goede tekst of enkele goede tips over zelfmedicatie op **internet**. Laat hen kritisch omspringen met het materiaal. (neutraal, vb. materiaal van Test Aankoop, of van een farmaceutisch bedrijf)

Stap 21: Uitbreiding: Voorzie een oefening met voorschriften, bijsluiters en doosjes van medicijnen en de beschrijving van enkele klachten van personen.
Het is aan de cursisten om bij elke persoon het juiste voorschrift, doosje en bijsluiter te koppelen. De cursisten moeten ook uitzoeken hoe vaak en in welke hoeveelheden ze het medicijn moeten en mogen gebruiken.

3. EVALUATIEFASE

Zie apart model voor evaluatie

Verhaal: *De lotto (uit Diamant en andere spannende verhalen)* van Pieter Aspe

Hoofdstuk(ken): 1 tot 4

Niveau: CBE NT1, Modules 48, 49, 50 en 51

Lesduur: 180 minuten

1. INSTAPFASE

Stap 1: Inleidend gesprek:

Ken je Pieter Aspe? Van tv, boeken? Welke titels?

Welke soort verhalen schrijft hij?

Wat vind je ervan?

Stap 2: Bekijk samen met de cursisten de titel van dit verhaal.

Welke misdaden kan je verzinnen rond 'de lotto'?

Speel je zelf wel eens mee met de lotto?

Heb je ooit iets gewonnen?

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Stap 3: Lees hoofdstuk 1 voor. De cursisten lezen niet mee.

Stap 4: Bespreek de inhoud:

Hoeveel personages spelen een rol?

Hoe heten ze?

Waar zijn ze?

Wat drinken ze?

Op welk moment speelt dit zich af?

Wat is de relatie tussen de twee hoofdfiguren?

Stap 5: Laat de cursisten nu zelf de tekst lezen en laat hen eventuele ontbrekende antwoorden vinden.

Stap 6: Laat de cursisten op **werkblad 4** zoeken naar passende foto's voor de hoofdpersonages. Laat de cursisten denken over de leeftijd, het beroep, ... van de hoofdpersonages.

Is de ik-persoon de echte schrijver?

Gaat dit verhaal over Pieter Aspe zelf?

Stap 7: Laat de cursisten hoofdstuk 2 lezen.

Stap 8: Reacties en emoties beschrijven.

Hoe beschrijft de schrijver de reactie van Patrick?

Waarom reageert hij zo? Is hij blij, boos, bang, geschrokken, verbaasd, ongelovig, ...?

Laat de cursisten zelf ook een emotie uitgebreid beschrijven.

Voorbeeld: Boos: ...

Eventuele hulpvragen:

Welke kleur krijgt zijn gezicht?

Wat doet hij met zijn handen?

Hoe zijn zijn ogen?

Merk je iets aan zijn voorhoofd?

Indien dit te moeilijk is of als opwarmer kan je hen het kruiswoordraadsel laten invullen op **werkblad 5**.

Stap 9: Houd een gesprek over vriendschap.

Vind je Patrick een goede vriend?

Waarom wel of waarom niet?

Wat zijn voor jou de kenmerken / eigenschappen van een goede vriend?

Stap 10: Laat de cursisten hoofdstuk 3 lezen.

Stap 11: Bespreek de reactie van Patrick:

Hoe zou je zelf reageren als een goede vriend of vriendin zo'n nieuws zou brengen?

Stap 12: Bespreek het inlevingsvermogen en de sympathie voor de personages.

In dit hoofdstuk lees je meer over de derde persoon in het verhaal, de vrouw van de postbode.

Wie vind je het sympathiekste personage? Waarom?

En het minst sympathieke? Hier ook: waarom?

Stap 13: Laat de cursisten eens fantaseren.

Wat denk je dat de postbode met zijn geld wil doen?

Deel **kaartjes** uit en laat de cursisten fantaseren en hun antwoorden op de kaartjes noteren:

Stel, je wint de lotto. Wat doe je dan met dat geld?

Haal de kaartjes op en lees enkele antwoorden voor. Kennen de cursisten elkaar goed genoeg om te raden wie wat wil doen met het geld?

Stap 14: Lees hoofdstuk 4 voor.

Stap 15: Peil naar de leesbeleving en -verwachting.

Wat vind je van deze ontknoping?

Kan je de parallel trekken met de mop over de Romeinse roeiers?

3. EVALUATIEFASE

Zie apart model voor evaluatie

Verhaal: *De lotto (uit Diamant en andere spannende verhalen)* van Pieter Aspe
Hoofdstuk(ken): 5 tot 7
Niveau: CBE NT1, Modules 48, 49, 50 en 51
Lesduur: 180 minuten

ALGEMENE UITLEG

Op het einde van deze lessuggestie kan je praten over de Vijfde Symfonie van Beethoven. Ontleen deze cd in de bib zodat de cursisten naar een fragment kunnen luisteren.

1. INSTAPFASE

Stap 1: Bespreek kort de gelezen hoofdstukken.

Wie zijn de hoofdpersonages? (neem eventueel de foto's er weer bij of hang ze op)

Waar zijn ze?

Wat is er gebeurd?

Hoe denk je dat Patrick zal reageren op het voorstel van zijn vriend de postbode?

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Stap 2: Laat de cursisten hoofdstuk 5 beluisteren op cd.

Stap 3: Bespreek de inhoud:

Wat kom je te weten over de drie hoofdpersonages?

Verandert dat je idee over wat Patrick zal doen?

Je leest nu wat Rita denkt over haar man en haar huwelijk.

Waarom is zij ontevreden?

Waarom heeft Patrick een affaire met Rita?

Waarom heeft Rita een affaire met Patrick?

Zal de postbode niet weten dat zijn vrouw vreemdgaat als zij zwanger wordt?

Waarom wel / niet?

Stap 4: Laat de cursisten hoofdstuk 6 op eigen tempo lezen.

Stap 5: Bespreek de inhoud:

Waarom zou Patrick Rita vermoorden?

Wat kan hem tegenhouden?

Waarom stapt Patrick uit bed?

Stap 6: Laat de cursisten in de tekst van dit hoofdstuk op zoek gaan naar gedachtes of naar dingen die zich in het hoofd van één van de twee personages afspelen, en naar dingen die echt gebeuren.

Stap 7: Laat de cursisten hoofdstuk 7 op eigen tempo lezen.

Stap 8: Bespreek de inhoud:

Wie belt met wie?

Wat wordt er bedoeld met 'Het is afgelopen'?

Stap 9: Bespreek de invloed van muziek op emoties.

De Vijfde Symfonie van Beethoven. *Welke emotie roept deze muziek op? Vrolijk, droevig, spannend, ...*

Wie weet hoe dit muziekstuk gaat en wie durft het te neuriën?

Stap 10: Laat de cursisten een stukje horen uit deze symfonie van Beethoven. Laat deze muziek rustig op de achtergrond spelen terwijl zij stap 11 uitvoeren.

Stap 11: Laat de cursisten het vervolg van het verhaal verzinnen en laat het hen opschrijven.

3. EVALUATIEFASE

Zie apart model voor evaluatie

Verhaal: *De lotto (uit Diamant en andere spannende verhalen)* van Pieter Aspe
Hoofdstuk(ken): 8 tot 10
Niveau: CBE NT1, Modules 48, 49, 50 en 51
Lesduur: 180 minuten

1. INSTAPFASE

Stap 1: Bespreek het verhaal tot nu toe.

Stap 2: Laat de cursisten hun eigen geschreven verhaaleinde voorstellen.

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Stap 3: Lees hoofdstuk 8 voor.

Stap 4: Bespreek:

Het gevoel waarmee de postbode thuiskomt, blijft niet duren. *Hoe veranderen zijn gevoelens?
Welke sporen van misdaad zijn er?*

Stap 5: Laat de cursisten op zoek gaan naar alle woorden 'mijn' en 'mij' in de tekst.
Hieraan kan je een oefening koppelen over het verschil tussen de twee woorden.

Stap 6: Laat de cursisten hoofdstuk 9 lezen.

Stap 7: Laat de cursisten vragen maken.

Geef de cursisten een vraagwoord en een antwoord. Laat hen zelf de vraag afmaken.

Voorbeeld:

Wat ... ?

antwoord: Het lottoformulier is niet van dezelfde week als de winnende cijfers.

Wie ... ?

antwoord: Patrick (hier zijn veel vragen mogelijk)

Waarom ... ?

antwoord: Omdat hij Patrick had beetgenomen.

Stap 8: Bespreek:

*Wat denk je over de vriendschap tussen de postbode en Patrick?
Wat vind je van het plan van de postbode?*

Stap 9: Lees hoofdstuk 10 voor.

Stap 10: Laat de cursisten eerst hun mening geven over het einde van het verhaal.
Goed? Onverwacht? Flauw?

Komt het overeen met het einde dat je zelf bedacht?

Stap 11: Praat over vertelperspectief:

Wie vertelt dit laatste hoofdstuk?

Waarom verschilt dit van de rest van het boek?

3. EVALUATIEFASE

Zie apart model voor evaluatie

Verhaal: *Stop! (uit Diamant en andere spannende verhalen)* van Bavo Dhooge

Hoofdstuk(ken): hele verhaal

Niveau: CBE NT1, Module 51

Lesduur: 360 minuten

ALGEMENE UITLEG

Module 51 (ter A, B en C) combineert verschillende soorten teksten (narratieve, informatieve, prescriptieve, persuasieve). Deze lessuggestie combineert deze verschillende tekstsoorten door het verhaal te lezen en door bijkomende opdrachten. De cursisten schrijven bijvoorbeeld een klachtenbrief, vullen een aanrijdingsformulier in en lezen krantenartikels.

Er zit heel wat de vaart in het verhaal. Dat verhoogt het leesplezier. In het eerste deel van de les blijven we dicht bij de tekst. Van stap 24 tot 33 (de laatste stappen van deze lessuggestie) presenteren we een reeks bijkomende opdrachten.

1. INSTAPFASE

Stap 1: Associatiespel:

Mondeling: Duid een cursist aan en vraag hem of haar om zo snel mogelijk een woord te zeggen dat ze associëren met het woord dat je zegt. Herhaal dit met alle cursisten. Zet er vaart achter: roep een naam en zeg onmiddellijk erna een begrip/woord.

Voorbeeld: Koe, misdaad, kind, ...

Schriftelijk: Deel een **wit blad papier** uit. Zeg een vijftal woorden en de cursisten schrijven op wat in hun hoofd komt. Herhaal dit enkele keren. Zorg ervoor dat je het woord 'stop' als laatste zegt.

Vraag aan de cursisten welk woord zij schreven bij 'stop'.

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Stap 2: Schrijf het woord 'stop' op het bord en praat erover met de cursisten.

Stap 3: Laat de cursisten een elfje schrijven met het woord 'stop' als laatste woord.

Een elfje is een korte tekst bestaande uit 11 woorden: deze 11 woorden verdeel je als volgt:

Eerste regel: 1 woord

Tweede regel: 2 woorden

Derde regel: 3 woorden

Vierde regel: 4 woorden

Vijfde regel: 1 woord

Enkele voorbeelden:

Start:	Deze
Ik moet	Muziek staat
Snel tellen tot	Veel te luid!
Drie: een, twee, drie	Zet de radio onmiddellijk
Stop!	Stop!

Stap 4: Laat de cursisten hun elfjes voorlezen.

Stap 5: Nadenken over 'Stop' als titel van een thriller verhaal.

Waarover gaat dit verhaal, denk je?

Stap 6: Lees hoofdstukken 1 en 2 voor.

Stap 7: Brainstormen:

*Is dit een thriller? Wat is er aan de hand?
Wat kan er gebeuren?*

“Ik staar naar het donkere gat.
Daar moet ik straks door.
Het ziet eruit als de ingang van een grot.
Het is er donker.
Er klinken stemmen van mensen die ik niet kan zien.
Het ruikt er vies.
Zo moet de hel eruit zien.”

Waarom is de ik-figuur zo bang, denk je? Wat kan er met hem gebeuren in ‘het donkere gat’?

“Ik heb wel de hele dag tijd.
Die wagen is niet alleen mijn thuis, hij is mijn leven.”

Wat betekent dit, denk je?

“Maar ik ken er wel een paar bij wie het licht al lang is uitgegaan...”

Waarop slaat dit, vermoed je?

Stap 8: Praat met de cursisten over de autokeuring, over bang zijn en over situaties met stress.

*Ben je ooit al bij de autokeuring geweest? Doe je dat graag?
Ben je dan bang?
Zijn er soortgelijke situaties die beangstigend zijn of waren?*

Stap 9: Laat de cursisten een top drie opstellen van angstsituaties.

Bespreek klassikaal:

Wat staat op nummer 1?

(Als dit te moeilijk is of als opwarmer: deel een blad uit met foto's van een aantal situaties waarin de meeste mensen bang zijn).

Stap 10: Laat de cursisten hoofdstuk 3 op eigen tempo lezen.

Bespreek:

“Maar voor het eerst ben ik in paniek.
Hij hoeft maar het kastje open te doen...
Hij hoeft maar onder de zetel te kijken...”

Wat zal de man daar vinden, denk je?

Stap 11: Lees hoofdstukken 4 en 5 voor.

Bespreek:

“Nee, ik ben niet goed voor een jaartje.
Ik zal amper goed zijn voor een weekje.
Ik kan zelfs zeggen dat ik amper goed ben.
Ik zal nooit goed zijn.”

Wat is er met hem aan de hand, denk je?

Stap 12: Laat de cursisten over het vervolg van het verhaal fantaseren en laat het hen opschrijven.

Help waar nodig met de verhaallijn, verwoording, ...

Stap 13: Laat de cursisten in groepjes elkaar hun verhaaldeinde kort vertellen.

Zijn er cursisten met een gelijkend verhaaldeinde?

Stap 14: Laat de cursisten nu op eigen tempo hoofdstukken 6 en 7 lezen.

De ontkenning: *Had je dit verwacht?*

Denk je dat dit realistisch is? Bestaan er echt zulke mensen?

Stap 15: Lees hoofdstuk 8 voor.

In dit hoofdstuk vertelt de man over vroeger = flashback

Stap 16: Teken een verhaallijn op het bord. Bespreek dit. Flashback en flashforward:

Ken je een voorbeeld uit boeken of uit films?

Waarom gebruiken auteurs, regisseurs deze techniek?

In welk soort boeken, films lees je dit meestal? Waarom?

Stap 17: Laat hoofdstuk 9 op cd beluisteren.

Stap 18: Praat met de cursisten over automerken, snuffjes zoals gps, enz.

Vind je het belangrijk met welk soort auto je rijdt?

Hoeveel uur per week onderhoud je je auto?

Stap 19: Laat de cursisten hoofdstuk 10 lezen.

Stap 20: Vraag hen of ze in twee of drie woorden kunnen vertellen wat de essentie van dit hoofdstuk is (grenzen verleggen).

Doe je dat in het dagelijkse leven ook, je grenzen verleggen, als uitdaging?

In welke gevallen is dat positief? En in welke negatief?

Kan je voorbeelden halen uit de media?

Stap 21: Laat de cursisten nu op eigen tempo (of thuis) het hele verhaal tot het einde verder lezen.

Stap 22: Bespreek de leesverwachting:

Wat vond je van het einde? Had je dit verwacht?

Wie van de cursisten zat met zijn zelfverzonnen einde het dichtst bij het echte einde?

Stap 23: Nabespreking:

Kan je de uitdrukking 'de cirkel is nu rond' toepassen op dit verhaal?

(inhoudelijk: de moordenaar wordt vermoord / beeldspraak: zwarte gat in het begin en zwarte gat tunnel op het einde)

Hoe zie je dat het hoofdpersonage steeds gekker wordt naarmate het verhaal vordert?

Bekijk nu de eerste vijf hoofdstukken weer: *welke talige hints zie je die een tipje van de sluier kunnen lichten?*

Stap 24: Laat de cursisten praten over hun rijgedrag.

Rijd jij altijd volgens de regels?

Rijd jij nooit sneller dan de toegelaten snelheid?

Heb je ooit al een ongeval meegemaakt / veroorzaakt?

Hoe voelde je je toen? Wat deed je?

Stap 25: Deel **aanrijdingsformulieren** uit. Kopieer ook de benodigde documenten (boordpapieren en rijbewijs).

Laat de cursisten die in groepjes invullen.

Help hen wanneer ze de ongevalssituatie formuleren.

Stap 26: Breng **artikels** uit kranten mee.

(artikels over weekendslachtoffers, artikels over moorden, ...)

Stap 27: Laat de cursisten eerst grasduinen in de artikels en laat hen erover praten.

Stap 28: Laat de cursisten kiezen welk artikel ze willen lezen en maak groepjes met mensen die interesse hebben voor hetzelfde artikel.

Stap 29: Laat de cursisten de artikels lezen in de groepjes en laat hen de hoofdgedachte eruit halen.

De cursisten maken (al dan niet aan de hand van een schema) een beknopte samenvatting van hun artikel.

Stap 30: De verschillende groepjes stellen hun artikels voor aan de klas.

Stap 31: Laat de cursisten stellingen formuleren.

Voorbeeld: in de bebouwde kom moet de maximumsnelheid verlagen tot 30 km/u.

Stap 32: Laat de cursisten per twee een stelling kiezen. De ene cursist zoekt argumenten pro, de andere contra. Laat hen per twee debatteren.

Stap 33: Laat de cursisten een klachtenbrief / meldingsbrief schrijven naar:

- de gemeente: verkeersoverlast in hun straat
- de politie: getuige van vluchtmisdrijf
- ...

3. EVALUATIEFASE

Zie apart model voor evaluatie

Verhaal: Nabesprekingsles van het boek *Diamant en andere spannende verhalen* van Bob Mendes, Pieter Aspe en Bavo Dhooge
Hoofdstuk(ken): hele boek
Niveau: CBE NT1, Modules 48, 49, 50 en 51
Lesduur: 90 minuten

ALGEMENE UITLEG

Geef deze les nadat de cursisten het hele boek gelezen hebben.

1. INSTAPFASE

Stap 1: Vraag naar de mening:

Welk van de drie gelezen verhalen vond je het mooist? Grappigst? Droevigst?

Waarom?

Welke zin vond je de mooiste zin uit het hele boek?

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Stap 2: Maak een samenvatting

Laat de cursisten met dezelfde voorkeur samen zitten. Per drie à vier cursisten bereiden ze een korte samenvatting voor van het gekozen verhaal (in hun eigen woorden).

De cursisten mogen de verhalen eerst herlezen, maar daarna gaan de boeken dicht: het is niet de bedoeling dat de cursisten zinnen overpennen uit hun boek.

Tip: indien je merkt dat het niet vlot, kan je altijd een blad uitdelen met daarop de kernwoorden van dat verhaal, al dan niet in chronologische volgorde.

Laat de cursisten in hun eigen woorden elkaar de verhalen vertellen.

Stap 3: de auteurs: Bob Mendes, Pieter Aspe en Bavo Dhooge

Heb je al gehoord van (één van) deze auteurs?

Heb je ooit al een boek van één van hen gelezen? Gezien in de boekhandel? Heb je ooit een boek van deze auteurs cadeau gedaan aan iemand? Zou je nog een boek van één van hen willen lezen? Van wie (niet)? Waarom? Zou je hen willen ontmoeten? Waar kan dat? Op de Boekenbeurs.

Stap 4: Zelf interviewen

Welke vragen zou je aan de auteur(s) stellen, mocht je hen ontmoeten?

Stel dat één van de auteurs naar de klas zou komen, wat zou je hem vragen?

Laat de cursisten in groepjes enkele vragen voorbereiden.

Overloop nadien klassikaal: welke vragen kunnen ze (niet) stellen?

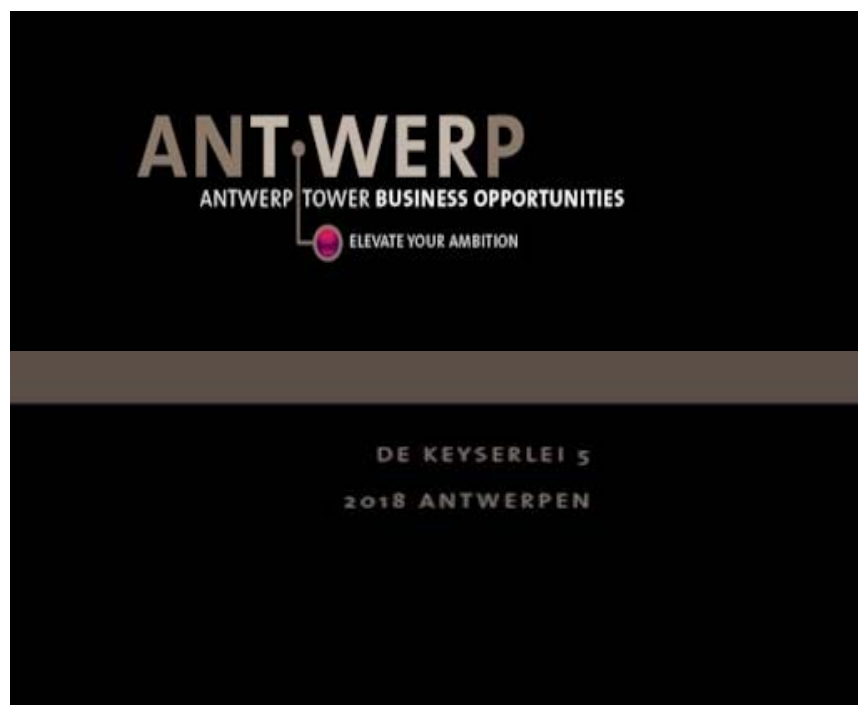
Tip: Het is mogelijk om een kleine subsidie te krijgen om een auteur uit te nodigen in de klas. Je vindt alle uitleg in de katern 'auteurslezingen' in *Omdat lezen leuk is! Introductieboek voor lesgevers*.

3. EVALUATIEFASE

Zie apart model voor evaluatie

Werkblad 2: Visitekaartjes

Werkblad 3: Opzoeken in een stratengids

- 1 Open een stratengids.
- 2 Sla deze open op het register (de lijst van alle straten in het boek).
- 3 Zoek eerst naar de juiste gemeente. Gemeentes staan volgens alfabet. Soms moet je voor een deelgemeente zoeken onder de naam van de hoofdgemeente.
- 4 Als je boek openligt op de juiste gemeente, kijk dan pas naar de straatnaam. Ook deze staan volgens alfabet gerangschikt.
- 5 Heb je de juiste straatnaam gevonden, lees dan achter (of onder) de straatnaam naar de nummer- en lettercode die erachter staat. Schrijf ze eventueel op een papiertje.
- 6 Zoek de kaart met het juiste nummer.
- 7 Zoek op die bladzijde het vierkant met de juiste letters of cijfers (die staan bovenaan het blad en aan de linkerkant van de kaart).
- 8 Zoek in dat vierkant naar de straat die je wil vinden.

Werkblad 4: Foto's

